

Tips voor een duurzame levensstijl.

**Preventie van afval,
zuiniger gebruik van materialen,
energie en water.**

Beste medeburger,

De laatste jaren is het milieubewustzijn bij onze bevolking enorm gegroeid.

Zij sorteren het afval op een voorbeeldige manier en bieden het voor recyclage aan. De cijfers hieromtrent zijn zeer bemoedigend.

Maar toch stellen we vast dat onze afvalberg op jaarbasis nauwelijks verminderd is.

Hoe wel deze acties bijgedragen hebben tot een beter leefmilieu blijft de ideale oplossing het voorkomen van afval. Daaraan gekoppeld is een zuiniger gebruik van energie en water ook een aanrader.

In deze brochure staan een aantal zeer interessante tips, die ons kunnen helpen om deze doelstellingen te realiseren.

Naast het optimaliseren van ons leefmilieu is er alvast dit voordeel aan verbonden: onze maandelijkse rekeningen voor energie- en waterverbruik en de afvalverwerking zullen gevoelig verminderen.

Wij durven dan ook een warme oproep lanceren om de principes van duurzaam gebruik, zowel thuis als in onze werkring toe te passen en nergens nutteloze verspillingen toe te laten.

Dank bij voorbaat voor uw medewerking ten bate van een beter leefmilieu.

*Jean-Pierre Vanden Berghe.
Schepen van leefmilieu*

*Patrick Moenaert
Burgemeester*

Inhoud:

1. Preventie van afval en duurzaam gebruik van materialen	4
Nuttige adressen	8
2. Koopgedrag	10
Nuttige adressen	10
3. Energie	11
Algemeen	11
Verlichting.....	13
Verwarming.....	14
Nuttige adressen:	17
4. Water	18
Nuttige adressen:	20

1. Preventie van afval en duurzaam gebruik van materialen.

Het afvalstoffenbeleid is gericht op het laten verwerken van het afval zo hoog mogelijk in de verwerkingshiërarchie, ook **de ladder van Lansink** genoemd. Deze hiërarchie bestaat uit volgende stappen:

1. Preventie van afvalstoffen
2. hergebruik van afvalstoffen
3. recyclage van afvalstoffen en compostering
4. Verbranden van afvalstoffen met energierecuperatie
5. verbranden van afvalstoffen
6. storten van afvalstoffen

1. Vermijd zoveel mogelijk overbodige verpakking.

Wat verpakkingen betreft, geldt dat de beste verpakking geen verpakking is. Kies daarom zoveel mogelijk voor onverpakte producten (bv. fruit). Is er toch een verpakking nodig, kies dan voor de milieuvriendelijkste oplossing:

- Koop zoveel mogelijk in gezinsverpakkingen.
- Vermijd overbodige verpakkingen (bv. koekjes die dubbel verpakt zijn, een tube tandpasta die in een kartonnen doos zit).
- Kies voor :navulverpakkingen, flessen met statiegeld, compacte wasmiddelen (minder verpakking)
- Verpak jouw boterhammen in een brooddoos i.p.v. in aluminiumfolie of in plastic zakjes.

2. Vermijd wegwerpproducten en kies voor duurzame, milieuvriendelijke producten en materialen.

Enkele voorbeelden van milieuvriendelijke producten zijn:

- kringlooppapier
- CFK-vrije koelkasten

- hervulbare aanstekers
- FSC-hout (hout uit ecologisch beheerde bossen)
- Herlaadbare batterijen

3. Vermijd het gebruik van eenmalige plastic zakken

Ga boodschappen doen met een herbruikbare draagtas of linnen boodschappentas. Je kan een herbruikbare tas aankopen bij Stad Brugge, kostprijs 2,5 €. Verdeelpunten zijn: *dienst Leefmilieu, Walweinstreet 20, 8000 Brugge

*Informatiedienst, Braambergstraat 15, 8000 Brugge

*Gemeenteafdeling Zeebrugge

*de containerparken: Ten Briele 4, St.-Michiels, Kleine Pathoekeweg 55, St.-Pieters

4. Probeer ook zoveel mogelijk KGA-stoffen te vermijden.

Voor heel wat Klein Gevaarlijk Afval bestaan er alternatieven:

- Vervang je batterijen door een andere energiebron of door oplaadbare batterijen (kies bv. voor een rekenmachine op zonnecellen).
- Vervang spuitbussen door verstuivers.
- Kies verf, correctievloeistof e.d. op water- of alcoholbasis.

5. Geef uw afgedankte goederen niet zomaar mee met de vuilniswagen.

Afgedankte goederen (zoals meubelen, huishoudtoestellen, fietsen, boeken, speelgoed e.d.) hoeven niet bij het huisvuil terecht te komen. Je kan er misschien iemand in jouw omgeving een plezier mee doen. Vind je niet direct iemand voor je “afgedankte” spullen, denk dan ook eens aan de rommelmarkt of een tweedehandswinkel.

Ook kan je de goederen gratis laten ophalen door het kringloopcentrum. Daar krijgen jouw goederen een nieuw leven en komen zo binnen handbereik van mensen met een klein budget. (zie nuttige adressen).

6. Doe uw groente-, fruit- en tuinafval in een compostvat of verwerk het via een composthoop.

Op die manier heb je niet alleen minder huishoudelijk afval (en dus ook minder vuilniszakken nodig), ook bekom je na verloop van tijd een hoeveelheid compost waarmee je de bodem in de tuin of bloembakken kunt verbeteren. Compostvaten kan je tegen gunstvoorwaarden kopen in de Stedelijke Containerparken (zie nuttige adressen). Een adressenlijst van compostmeesters die je gratis kunnen begeleiden vindt je in alle milieuhoeekjes.

7. Wees ook kritisch bij het kopen van geschenken.

Koop doordacht: wanneer je niet echt weet wat te kopen, kan je in plaats van nutteloze voorwerpen beter een geschenkbond of een uitnodiging voor een etentje of uitstap geven.

Geschenkpapier is niet echt nodig, cadeaus zijn op zich al mooi genoeg.

Wie toch niet graag het plezier van het uitpakken wenst te missen, gebruikt best recyclagepapier of kan het geschenk ook verpakken in een ander cadeau (bv. in een sjaal of handdoek) of in een zelfgemaakte of hergebruikte verpakking (bv. een geschenktas uit jute of katoen).

Wie zijn fantasie laat werken, zal al gauw enkel originele verpakkingen kunnen bedenken (bv. parfum verpakken in een handdoek, een kookboek in een keukenhanddoek).

8. Stel jezelf de vraag of je nog ongeadresseerd reclamedrukwerk wil ontvangen.

Indien je geen ongeadresseerd reclamedrukwerk in uw brievenbus wil ontvangen, kan je een sticker kopen met het opschrift “kranten neen - reclame neen” of “kranten ja - reclame neen”.

Deze stickers kosten 0,10 Euro /stuk en zijn te verkrijgen bij de Informatiedienst (Braambergstraat 15, 8000 Brugge), de dienst

Leefmilieu (Walweinstraat 20, 8000 Brugge), de containerparken (zie adressenlijst), de dienst Bevolking en alle gemeentefdelingen.

Ongewenste reclame en info van bedrijven kan je vermijden door je naam op de Robinson lijst te laten zetten. Daardoor word je geschrap van de verzendingslijsten. Hiervoor bel je 0800/91886.

Nog enkele andere tips.

-Zo weinig mogelijk P (perfect) M (mijdbare) D (dingen) kopen;

-Hou rekening met de beperkte houdbaarheid van sommige producten (bv. vraag aan de apotheker een kleinere doos geneesmiddelen indien mogelijk);

-De achterzijde van enkelzijdig gebruikt papier kan je nog gebruiken als kladpapier;

-Indien je graag leest, kan je voor boeken, tijdschriften, kranten, stripverhalen e.d. terecht in de bibliotheek. Veelal kan je daar ook muziekplaten en/ of videobanden ontlene;

-Fotokopieer niet onnodig, maar verwerk de informatie zoveel mogelijk ter plaatse (bv. bij vakliteratuur in de bibliotheek);

-Wegwerpzakdoekjes kunnen vervangen worden door katoenen zakdoeken;

-Gebruik een vaatdoek of vod i.p.v. huishoudpapier;

-Koop slechts de kwantiteiten die je echt kan gebruiken en stel je bij iedere aankoop de vraag of je dat product wel nodig hebt;

-In plaats van wegwerpluiers kan je ook herbruikbare luiers gebruiken. Er bestaan hiervoor bv. sets bestaande uit een katoenen luier met klittenband, een papieren inlegger en een broekje.

Ondanks de kosten voor wassen zijn ze goedkoper dan wegwerpluiers. Dergelijke herbruikbare luiers zijn momenteel niet overal verkrijgbaar.

Informeer hiervoor bij een winkel van baby-artikelen. Indien men je daar niet kan verder helpen, kan je voor adressen terecht bij de dienst Leefmilieu;

-Zoals blijkt uit deze opsomming met tips is het duurzaam omgaan met materialen een kwestie van gedragswijziging. Je kan hierin steeds verder gaan en bv. bij de bakker vragen om het brood in jouw meegebrachte zak te doen. Vroeger gingen de mensen met hun melkkan naar de winkel of de boer; het is dus een goede zaak om daar waar mogelijk deze oude gewoonten nieuw leven in te blazen.

Nuttige adressen.

- ✓ **Compostvaten** zijn tegen gunstvoorwaarden te verkrijgen in de Stedelijke containerparken:

- **Kleine Pathoekeweg 55**, 8000 Brugge (St-Pieters) ☎ 050/31.04.98.
- **Ten Briele 4**, 8200 Brugge (St-Michiels) ☎ 050/39.79.57.

Open: dinsdag t.e.m. donderdag 13h tot 17h30.
vrijdag 9h tot 12h en 13h tot 18h.
zaterdag 9h tot 12h en 13h tot 17h.

- ✓ **Afgedankte herbruikbare goederen** (meubelen, huishoudtoestellen, fietsen, boeken, speelgoed enz...) kan je gratis laten ophalen door:

- "Kringwinkel 't RAD".
Langestraat 169 – 171.
8000 Brugge.

☎ 050/34.94.00.
fax: 050/34.21.69.

open: - dinsdag t.e.m. zaterdag van 10h tot 17h30.
- zondag en maandag gesloten.

Composteren:

Vlaco vzw, Cel thuiscomposteren Kan. De Deckerstraat 37
2800 Mechelen tel. 015/28 41 96, website: www.vlaco.be

Comité Jean Pain, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat25 1840
Londerzeel tel 052/30 53 65

Voor FSC-hout: informatie bij het WWF, Waterloosteenweg 608,
1050 Brussel – website: www.wwf.be.

Niet limitatieve lijst van Brugse houthandels die reeds FSC-hout
verkopen:

- G. Plasschaert bvba, Jozef Suveestraat 1, bus 1, 8000
Brugge.

Niet limitatieve lijst van bedrijven te Brugge die de verkoop van
FSC-hout en afgeleide producten promoten:

- N.V. De Pourcq, Maalse Steenweg 412, 8310 Brugge.
- Houthandel Rammant N.V., Vaartdijkstraat 36, 8200
Brugge.

2.Koopgedrag

Ook in je aankopen kan je kiezen voor duurzame en milieuvriendelijke producten:

Enkele tips:

- Koop producten met een eco-label;
- Kies zo veel mogelijk voor biologische voeding;
- Hou rekening met het seizoen en koop zoveel mogelijk binnenlandse producten;
- Koop biologisch afbreekbare afwasmiddelen;
- gebruik milieuvriendelijke verven

Nuttige adressen

Contactadres voedselteams West-Vlaanderen:

De Volkshogeschool, Baliestraat 58, 8000 Brugge tel050/33.01.12

Groenteabbonementen: Atalanta 057/33.55.99

Voor een duurzaam huishouden, sluit je aan bij een Eco-team:

Global Action Plan Vlaanderen vzw

Blijde Inkomststraat

3000 Leuven

voor informatie over milieusparende producten: neem een kijkje op

www.milieukoopwijzer.be

3. Energie.

Inzake energie is het van belang dat je onregelmatigheden in het verbruik zo snel mogelijk kunt opsporen. Vandaar raden wij je aan om de energiestanden regelmatig op te volgen zodat je onmiddellijk kan ingrijpen in geval er buitensporige energieverbruiken optreden (bv. door een slecht werkende installatie).

Algemeen

1. Vermijd energieverslindende toestellen.

Verouderde toestellen verbruiken vaak veel meer energie dan nieuwe. Ga na of een vervanging financieel voordeliger is.

Let bij de aankoop van nieuwe toestellen op het energielabel. Misschien kan je het verschil in aankoopprijs terugwinnen door een geringer energieverbruik.

2. Gebruik zoveel mogelijk de fiets i.p.v. de auto.

Dat is niet enkel milieuvriendelijk, maar ook goed voor je conditie en heel wat goedkoper (minder brandstof, minder parkeergeld). Is de afstand te groot om met de fiets te rijden, gebruik dan zoveel mogelijk het openbaar vervoer of tracht via carpooling uw bestemming te bereiken. Zorg ervoor dat je auto goed is onderhouden en optimaal afgeregeld. Ook kan je door de rijstijl aan te passen brandstof besparen:

- goede afstelling van de motor;
- rijden met gelijkmatige snelheid;
- juiste bandenspanning;
- zo min mogelijk terugschakelen;
- een snelheid tussen 70 en 90 km/uur is het meest brandstofefficiënt;

-schakel de motor uit bij langdurig stationair draaien bv. bij een open brug. Reeds vanaf 30 sec. stationair draaien is het voordeliger de motor uit te schakelen!

3. Toestellen met sluimerend verbruik

Schakel toestellen met sluimeend verbruik (bv. televisie, videorecorder e.d. in stand-by) zoveel mogelijk uit. Wist je dat een tv die 10 uur stand-by staat, evenveel energie verbruikt als 1 uur tv kijken?

4. Kook met minder energie

Bij het **koken** bespaar je energie door het gebruik van de juiste potten, een deksel op de pot, tijdig uitschakelen e.d. Een snelkookpan bijvoorbeeld is niet alleen energiezuiniger, maar zorgt er ook voor dat het voedsel beter de smaak en vitamines behoudt. Schakel elektrische kookplaten of de oven even voor het einde van de bereidingstijd uit, ze blijven immers nog een tijdje warm.

5. Gebruik alleen toestellen die je echt nodig hebt.

Maak zoveel mogelijk gebruik van gewoon keukengerei i.p.v. toestellen zoals een elektrische blikopener of citroenpers, die je eigenlijk niet echt nodig hebt.

6. Laat uw niet de hele tijd aanstaan.

Koop een goede thermoskan, je koffie zal er heel lang warm in blijven.

7. Je moet niet alles strijken

Beddengoed, ondergoed e.d. hoeft je niet perse tot in de puntjes te strijken. Zo bespaart je niet alleen energie, maar ook tijd. De energieadviseurs van IMEWO-Electrabel (zie adressen) staan **gratis** ter uwer beschikking. Zij geven je advies inzake rationeel energiegebruik (o.a. bij de keuze van een verwarmingstoestel of boiler) en komen op jouw vraag ook op huisbezoek. Als je gaat bouwen of verbouwen, kan je door hen een complete verwarmingsstudie laten

maken. Ook kan je bij hen een uitgebreide gids krijgen met energiebesparende tips voor het huishouden.

Tevens kan je er een toestel huren die het verbruik van uw elektrische toestellen meet. Zo kan je energievretende toestellen opsporen en vervangen door energiezuinige.

Verlichting.

1. Profiteer zoveel mogelijk van binnenvallend daglicht.

Zorg daarom bij nieuwbouw voor een goede oriëntatie naar de zon. Gebruik lichte kleuren bij de inrichting want doffe oppervlakken absorberen het licht. Heldere plafonds, wanden en meubelen weerkaatsen het licht.

2. Laat lampen niet nodeloos branden.

Wanneer je een kamer of lokaal voor langere tijd verlaat, doe dan het licht uit.

Gebruik naderingsschakelaars voor de buitenverlichting.

3. Vervang gewone gloeilampen door spaarlampen op alle plaatsen waar het licht veel brandt.

De meerprijs van een spaarlamp verdien je snel terug, want spaarlampen gaan 8x langer mee en verbruiken maar één vijfde van gloeilampen met dezelfde lichtopbrengst.

4. Gebruik de juiste armaturen op de juiste plaats.

Sommige plaatsen hebben een algemene verlichting nodig (bv. gang), in andere kamers is plaatselijke verlichting dan weer aangewezen of een combinatie ervan (bv. studeerkamer). Kies verlichtingsarmaturen met een goede lichtverdeling en lichtdoorlaatbaarheid.

Verwarming.

- 1. Laat de verwarmingsinstallatie regelmatig nakijken, onderhouden en afstellen.**
- 2. Maak maximaal gebruik van de gratis zonnewarmte,**

Overweeg bij nieuwbouw of bij verbouwing van een bestaande woning om zonnepanelen te plaatsen.

Zonnepanelen werken niet alleen op directe straling, maar ook op diffuse (indirecte) straling. Hierdoor zal ook op bewolkte dagen het systeem werken als er voldoende lichtenergie aanwezig is. Een zonnecollector kan op jaarbasis ongeveer 50% van het lokale energieverbruik leveren, namelijk 100% in de zomer, 25% in de winter. Vandaar is er een tweede systeem nodig, om in perioden van minder licht (in de winter) over voldoende energie te kunnen beschikken.

- 3. Zorg voor een goede isolatie van buitenmuren, zolderingen, daken, vloeren, warmwaterleidingen, enz...**

Dat heeft als voordeel:

- minder warmteverlies met als gevolg minder energieverbruik;
- een goed geïsoleerde woning laat de gratis zonnewarmte niet ontsnappen, zodat de verwarming sneller kan uitgeschakeld worden;
- dankzij isolatie is er minder warmte nodig, waardoor een ketel of kachel met een lager vermogen volstaat;
- minder tocht, minder temperatuurschommelingen;
- hoger warmtecomfortgevoel.

De isolatie dient oordeelkundig te worden uitgevoerd, om de toevoer van verse lucht te verzekeren en condensatie en schimmelvorming te vermijden.

- 4. Gebruik thermostatische kranen.**

Een thermostaat in de belangrijkste kamer van de woning schakelt de brander en de circulatiepomp aan en uit. In de andere kamers kan je de

radiatoren uitrusten met thermostatische kranen. Die zorgen ervoor dat het niet warmer wordt dan een vooraf ingestelde temperatuur.

5. Voor aardgasverwarming is een HR-ketel (hoog rendement) aangewezen.

Hoogrendementsketels herken je door het HR+ label. Met een HR-ketel verbruik je heel wat minder brandstof, maar behoud je hetzelfde warmtecomfort!

6. Maak gebruik van hoogrendementsglas

Als je niet isoleert, verdwijnt de warmte en verspilt je energie. Bij isolatie van een woning isoleert men vaak wel het dak, de vloer maar vergeet men vaak de vensters. Zelfs met gewoon dubbel glas is er nog altijd energieverlies en blijven de ramen nog een echt “koud gat”. Maar nu beschikt men over verbeterd dubbel glas, het **hoogrendementsglas** dat 3 maal beter isoleert!

De voordelen van het hoogrendementsglas zijn: minder warmte-verlies, minder energieverbruik, warmere binnenruimte, minder kans op aandampen, minder tochtgevoel.

De meerkost voor hoogrendementsglas verdient je vlug terug door de besparing op de verwarmingsinstallatie!

7. Plaats uw koelkast en diepvriezer niet naast een warmtebron (zoals radiator of kookfornuis).

Zorg daarbij dat de warmte-afgifte achteraan of onderaan vrij kan gebeuren.

Open uw koelkast of diepvriezer slechts gedurende een zo kort mogelijke tijd. Indien uw diepvriezer slechts weinig producten bevat, vul de lege ruimte dan met piepschuim of ander licht materiaal.

Daardoor stroomt er bij het openen minder warme lucht naar binnen.

Bij de aankoop van een koelkast of diepvriezer is het belangrijk dat de inhoud aangepast is aan de grootte van je gezin.

Nog enkele praktische tips.

- Zet de verwarming lager bij afwezigheid of bij openzetten van ramen of deuren. (een kamer verluchten = de verwarming afzetten)
- Dicht de tochtkieren aan ramen, deuren, leidingen e.d.
- Rolluiken houden de warmte 's nachts in huis.
- Als je centrale verwarming hebt, kan je achter de radiatoren een isolerend paneel en aluminiumfolie aanbrengen.
- 's Avonds kan de verwarming een uurtje voor het slapengaan al een flink stuk lager worden gezet.
- Droog de was bij mooi weer buiten i.p.v. in de droogmachine. Wasgoed dat je droogt in de wind, is vanzelf zacht (wasverzachters zijn bijgevolg overbodig). In de winter kan je de was ook op een rekje binnen drogen. Leg de was niet te drogen op de verwarming, want hierdoor kan de warmte-afgifte niet vrij gebeuren.

Warm water.

Voor warm water is er energie nodig. Indien we dus minder warm water verbruiken, sparen wij meer energie.

-Pas de temperatuur van het water in de wasmachine aan naargelang de vervuiling van de was. De lagere temperaturen zijn meestal ruimschoots voldoende.

-Koop een goed geïsoleerde boiler, zodat het opgewarmde water langer op temperatuur blijft. Schakel de boiler uit bij langdurige afwezigheid.

-Stel de temperatuur in de boiler niet te hoog in, bijvoorbeeld op 50 tot 65° C i.p.v. 85° C.

-Plaats de waterverwarmer zo dicht mogelijk bij de plaats waar je het water verbruikt – zo beperk je de warmteverliezen.

Nuttige adressen:

Voor meer tips rond energie en zuinig autogebruik, zie
<http://www.vito.emis.be>

Voor meer tips over zuinig energieverbruik: zie
<http://www.greenpeace.be> – energieboek
Greenpeace België Vooruitgangstraat 317, 1030 Brussel,
tel 02/274.02.00

Organisatie duurzame energie Vlaanderen (ODE-vzw, Blijde
inkomststraat 109, 3000 Leuven tel 016/23.52.51

Fietsersbond vzw Hopland 37 2000 Antwerpen tel 03/231.92.95

Advies inzake rationeel energiegebruik (REG):

IMEWO-Electrabel
Scheepsdalelaan 56.
8000 Brugge.
Tel: 050/44.08.11.

Voor duurzaam bouwen en verbouwen
Vibe (Vlaams Instituut voor bio-ecologisch bouwen en wonen,
Statiestraat 115, Berchem tel 03/2239 74 23 <http://www.vibe.be>

Info over Bouwteam: Blijde inkomststraat 109, 3000 Leuven tel
016/23.26.49 fax 016/22.21.31

4. Water

Bij water is het niet alleen van belang om geen water te verspillen, maar ook om het water zo weinig mogelijk te verontreinigen (bv. etensresten of ander afval horen niet thuis in de gootsteen). Door een beetje op te letten kan een gezin van 3 personen tot 45.000 l water per jaar uitsparen.

Ingeval je minder warm water verbruikt, spaar je eveneens de energie die anders nodig is om het water op te warmen. Dergelijke maatregelen zijn dus dubbel voordelig.

Belangrijke tips.

- 1. Controleer regelmatig de stand van uw watermeter, om eventueel waterverlies snel op te sporen.**
- 2. Laat een lekkende kraan direct herstellen.**

Ook in het geval dat er na het spoelen water blijft lopen in het toilet, dien je dit zo vlug mogelijk te herstellen.

- 3. Neem eens vaker een douche i.p.v. een bad.**

Een douche verbruikt gemiddeld 40 l. water, terwijl voor een bad ongeveer 130 l. nodig is. M.a.w. een douche spaart 70% water uit t.o.v. een bad! Indien je daarenboven een spaardouchekop installeert, zal je nog veel meer water kunnen besparen. Spaardouchekoppen zijn te koop in de meeste doe-het-zelf-zaken en bij handelaars in sanitaire artikelen.

- 4. Maak daar waar mogelijk gebruik van regenwater.**

Ga na of je met eenvoudige middelen regenwater in een ton kunt opvangen.

Als je restaureert of bouwt, ga je best na of het mogelijk is om regenwater aan te wenden voor o.a. het toilet, de wasmachine, zodat de drinkwaterleiding enkel dient als reserve in perioden van droogte. Let er wel op dat je regenwatercircuit volgens gangbare normen gescheiden is van het drinkwaterleidingcircuit. Raadpleeg hiervoor eventueel de specialist van jouw drinkwatermaatschappij.

Gebruik regenwater om te kuisen of om de planten water te geven.

5. Gebruik debietbeperkers voor het toilet.

De spoelbak van een toilet kan tot 10 l water verbruiken. Om dit verbruik te verminderen, bestaan er debietbeperkers die u in de spoelbak kunt plaatsen (te koop in doe-het-zelf-zaken en handelaars in sanitaire artikelen).

6. Gebruik geen halfvolle was-, vaatwas- of droogmachine.

Een was-, vaatwas- en droogmachine werken optimaal bij een volle lading.

Laat bijgevolg geen halfvolle toestellen draaien, spaar de (af)was liever op. Bij licht bevulde was is het niet altijd nodig een volledig wasprogramma te kiezen: voorwas is meestal overbodig. Stel jouw toestel ook niet in op een hogere temperatuur dan nodig en gebruik indien mogelijk de spaartoetsen. Indien je met de hand afwast, doe dat dan in geen geval onder een stromende kraan.

7. Laat uw toestellen regelmatig ontkalken.

Kalksteen bemoeilijkt immers de waterdoorvoer. Indien de temperatuur van het warm water niet hoger ingesteld is dan 50° C, zal de kalkneerslag minimaal zijn. Ontharden van water is enkel nuttig bij warmwaterleidingen en –toestellen.

8. Laat kranen niet onnodig openstaan.

Wanneer u uw tanden poetst, laat dan de kraan niet lopen, maar gebruik een bekertje.

9. **Let bij de aankoop van nieuwe toestellen op het waterverbruik.** Misschien kunt u het verschil in aankoopprijs terugwinnen door een geringer waterverbruik.

10. **Gebruik niet te veel wasmiddelen.**

De meeste wasmiddelen zijn zodanig geconcentreerd dat kleine hoeveelheden volstaan. Wassen met zacht water (bv. regenwater) vereist een kleinere hoeveelheid wasmiddel dan wassen met hard water.

11. **Was de auto met emmers en spons i.p.v. met een waterslang.**

12. **Recupereer het koude water dat uit de kraan loopt** voor het warme water eraan komt (u kunt het bijvoorbeeld gebruiken om de planten water te geven).

13. Bij langdurige droogte is **het beter om éénmaal per week de tuin te besproeien** dan elke dag een beetje (de planten wortelen dieper). Besproei de tuin 's avonds (overdag verdampt het water grotendeels door de zonnewarmte)

Nuttige adressen:

Advies inzake watergebruik:

T.M.V.W. (Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Watervoorziening).

Schaakstraat 100

8310 Brugge

☎ 050/36.83.11.

www.tmvw.be

Steunpunt Kleinschalige waterzuivering, Blijde Inkomststraat 109, 3000 Leuven tel 016//23.26.49 fax 016/22.21.31

Centrum zonne-energie vzw (info vorming en studie: zonne-energie en regenwater), Stokerijstraat 30, 2110 Wijnegem tel 03/353.39.16

WWF, campagne “Water voor morgen”, info: Emile Jacqmainlaan 90
1000 Brussel, Tel. 02/340.09.99, Email: info@wwf.be
website <http://www.wwf.be>

VIBE, info: Statiestraat 115, 2600 Berchem tel 03/239.74.23,
fax03/230.91.26 of <http://www.vibe> o.a. handleiding voor gebruik van
regenwater

VMM:” infoloket: A. Van de Maelestraat 96, 9320 Erembodegem tel
053/72.64.45 o.a. publicatie “Water, elke druppel telt
www.vmm.be

TOT SLOT NOG DIT:

We hopen dat deze tips jullie helpen om een milieuvriendelijke richting in te slaan, extra motivatie is natuurlijk dat er ook financieel voordeel is!

Wanneer we allen ons steentje bijdragen zullen de resultaten des te groter zijn.

Indien je zelf nog een goede tip weet, dan kan je deze aan de dienst Leefmilieu meedelen (Walweinsteinstraat 20, 8000 Brugge, milieutelefoon 050/33.60.60.) Zo kunnen wij deze bij een eventuele herdruk in de brochure opnemen.

Heb je nog vragen of wil je meer weten rond een bepaald onderwerp, kan je contact opnemen met de dienst Milieu-Educatie, Mevr. K. De Batselier, Walweinsteinstraat 20, 8000 Brugge (☎ 050/44.83.01.)
e-mail: leefmilieu@brugge.be ,
daar kan je ook video's uitlenen en boeken raadplegen in het documentatiecentrum!

VEEL SUCCES!!

MILIEUTELEFOON: 050/33.60.60.